

Original supplied by Bas Kornalijnslijper Scanned and converted to PDF by HansO, 2002

REDACTIONEEL

Zou de uitspraak "Eerlijk gejat!" hier gepast zijn? Ik zou het niet weten, maar gelukkig is hiervan echter geen sprake geweest. Sinds de eerste clubdag van de MCWF welke ik bij heb gewoond (inclusief het praatje van Bas toendertijd), heb ik aangeboden dingen voor het clubblad te schrijven.

Dat sloeg aan. Helaas moest dat eerstvolgende clubblad het nog zonder mijn verregaande artikelen moeten doen, echter daarna was er geen enkel clubblad meer zonder door mij geschreven artikelen. Intussen heb ik Bas meerdere malen te kennen gegeven dat ik best de redactie van het clubblad wilde doen.

Op het laatst werd het wat eentonig. Opeens waren het clubbladen welke alleen maar artikelen van mij bevatte. En daar kwam nog bij dat Bas het wat druk kreeg met andere activiteiten en daardoor zal het een ieder niet ontgaan zijn dat het vorige clubblad er niet zonder 'kleerscheuren' af is gekomen doordat er nog wat foutjes in stonden.

Zo langzaam maar zeker begon het bij Bas door te dringen dat het wel handig was de redactie geleidelijk uit handen te geven. En nu is het dan zover: Het begin van de overdracht is geschied en de rest zal volgen. Dit clubblad is nog samen met Bas gedaan en hij zal ook mee blijven werken aan het clubblad.

Zo zal ik niets (of zeer weinig) met de advertenties te maken hebben, omdat Bas zich hiermee bezig blijft houden. Intern wordt ervoor gezorgd dat alles er netjes in komt te staan. Het aantal regels per pagina zijn er twee meer geworden, dus in totaal grofweg een halve pagina meer informatie.

Helaas ben ik zo'n beetje door de bruikbare nieuwtjes van het programmeren heen. Ik heb nog twee typisch Japanse dingen op de stapel welke (nog) nergens echt besproken zijn (waarschijnlijk bij onvoldoende informatie). Door het bezit van een MSX-turboR is het mij gelukt de KANJI-Basic volledig uit te pluizen en hoe het nooit in Europa gedocumenteerde commando PUT KANJI (welke in elke MSX-2 ROM te vinden is) kan worden gebruikt.

De Graphics 9000 welke ik op de beurs in Zandvoort heb gekocht (samen met de langverwachte IDE-Interface voor MSX) zullen weer nieuwe programma's, tools en tips doen ontpoppen uit de gebruikers' creativiteit.

Tot slot hoop ik op veel goede reacties op deze eerste overgedragen uitgave geven als de voorgaande uitgaven.

Albert Beevendorp

COLOFON

Belangrijke telefoonnummers:

Bas Kornalijnslijper (0229 270618)

Clubactiviteiten algemeen, hardware.

Paul Brugman (0229 236848)

Public Domain beheer en aanvulling.

Albert Beevendorp (0299 438898)

Eindredactie clubblad, programma-ontwikkeling, vraagbaak.

Clubadres: MSX-Club West-Friesland

Rondeelstraat 25 1628 KH Hoorn Tel.: 0229 270618

FAX: 0229 270618 (alleen op afspraak)

Redactieadres: Albert Beevendorp

Maasstraat 90 1442 RW Purmerend Tel.: 0299 438898

FAX: 0299 438898 (alleen op afspraak)

De clubdagen zijn in het 'Buurthuis de Cogge' aan de Akkerwinde te Zwaag (vlakbij Sportcomplex de Opgang). Vanaf 12.30 u bent U welkom. Wanneer U uw computer meeneemt, kunt U vanaf 12.00 u aanwezig zijn.

Volgende clubdag: Zaterdag 11 januari 1997.

Albert Beevendorp

- <u>Doelstelling</u>: Het bevorderen van het optimale gebruik van het MSX-systeem en de daarbij behorende soft- en hardware. Het uitwisselen van kennis en ervaring, het geven van demonstraties en het inschakelen van deskundigen. Kortom een gezellig dagje computeren met mensen met dezelfde hobby en er dan ook nog iets van opsteken.

- De club kan niet aansprakelijk worden gesteld voor ingezonden stukken van één van de redactieleden. Ook niet voor de aangeboden artikelen d.m.v. advertenties.

- Zonder onze toestemming mag geen artikel of een gedeelte daarvan uit deze uitgave vermenigvuldigd of overgenomen worden

HARDWARE-UITBREIDINGEN

Hieronder vindt U een lijst van de meest voorkomende hardware-uitbreidingen. Op alle uitbreidingen geven wij drie maanden garantie. Alle prijzen zijn inclusief montage. Diverse andere uitbreidingen en reparaties mogelijk.

```
- Turbo 7 MHz
                                                     f 85,--
- Super-VHS aansluiting + kleuraanpassing
                                                        85,--
                                 Philips NMS 8280
- Schakelaar in SCC-cartridge
                                                        10,--
                                                     f
- Snelle diskrom Sony HB-F700
                                                        25,--
- Snelle diskrom Philips NMS 8250/55/80
                                                        25, --
- Geluidsaanpassing voor Philips NMS 8250/55/80
  i.v.m. FM-PAC en SCC.
                                                     f
                                                        10,--
- MSX-DOS wijziging Philips VG 8230
                                                     f
                                                        25, --
- Toshiba MSX-Audio met sample-chip en schakelaar
                                                        50,--
                                                     f
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module
                                                       25,--
                                                     f
- 256 kB RAM Philips NMS 8250/55/80
                                                     f 100, --
- 192 kB VRAM
                                                        35,--
                                                     f
- 256 kB sample-geheugen voor Philips Music Module
                                                       85,--
- MSX-DOS 2.22 of 2.23 intern
                                                        70,--
                                                     f
- MSX-DOS 2.20 in SCC-cartridge
                                                        35, --
- Diverse geheugen-uitbreidingen leverbaar
- Diverse kabels leverbaar
Ook kunt U uw computer geschikt maken voor het gebruik van
```

een dubbelzijdige diskdrive. Dit is inclusief diskdrive, ROM en kabel.

```
Philips VG 8230
                                                         125,--
Philips VG 8235-00/20
                                                         125, --
```

U kunt ook een tweede diskdrive in laten bouwen.

```
Philips NMS 8250
                                                            125, --
Sony HB-G900
                                                            125, --
```

Externe diskdrive met voeding, behuizing en kabel.

```
Sony HB-F500/700
                                                        225,--
Philips VG 8230
                                                         225, --
                                                      f
Philips VG 8235-00/20
                                                         225, --
Philips NMS 8245
                                                        225, --
```

(De Philips 8245 beschikt niet over een aansluiting voor een tweede drive. Voor f 50, -- heeft deze computer een aansluiting die noodzakelijk is voor een B-drive.)

Het is zelfs mogelijk om uw externe drive met disk-interface geschikt te maken voor dubbelzijdig gebruik. Het is mogelijk om één of twee drives in te bouwen.

```
Sony, Philips of JVC
                                                     150,--
                     (1 drive)
Sony, Philips of JVC (2 drives)
                                                     250,--
```

Prijswijzigingen omhoog of omlaag onder voorbehoud!!!

Nieuwland 22 1621 HK Hoorn Tel.: 0229-214790 Fax: 0229-243924 Westerstraat 29 1601 AB Enkhuizen Tel.: 0228-319018 Fax: 0228-319018

NOGMAALS: REDACTIONEEL

Een erg vreemd idee is dat dit het eerste clubblad is waar ik niet van weet welke artikelen er in komen te staan. In het clubblad had ik altijd mijn redactionele collum. Vanaf het eerste clubblad heb ik altijd de eerste pagina's gevuld met een persoonlijk artikel. Het is nu de taak aan Albert om dit voort te zetten. Ik heb er alle vertrouwen in dat het Albert ook zal lukken de volgende clubbladen te kunnen vullen met interessante artikelen, want het clubblad is het visite-kaartje van de club. Albert, succes...

De INTERNATIONALE MSX-DAG te Zandvoort is weer achter de rug en nu zijn we al weer bezig voor de INTERNATIONALE MSX-DAG te Tilburg. Het is de bedoeling dat we in april 1997 te Tilburg diverse nieuwe programma's uit zullen brengen. Bard Pancras is druk bezig met Twins, Peter Postma met een variant op Boulderdash, Jaap Mark en Jacco Visscher hebben een begin gemaakt met een balspel en Peter Tol met de Namaak Disk #2. Niet alle programma's zullen in Tilburg uitgebracht worden maar voor de toekomst is dit een goed vooruitzicht.

Bas Kornalijnslijper

INPAKKEN

Na het artikel van uitpakken nu een artikel over inpakken. Het voordeel van het inpakken van programma's is dat er meer op een disk past. Vooral programma's, foto's of tekeningen welke wel bewaard, maar niet dagelijks gebruikt worden, komen hiervoor in aanmerking.

Wat is hiervoor nodig en hoe wordt het gedaan?
Maak een diskette met de programma's MSXDOS.SYS, COMMAND.COM
en PMARC.COM (ter herinnering: Voor het uitpakken zijn de
programma's MSXDOS.SYS, COMMAND.COM en PMEXT.COM nodig).

MSX-computers met slechts één drive moeten een diskette bevatten met de drie genoemde programma's en de programma's welke ingepakt moeten worden (en voldoende ruimte voor de activiteiten rondom het inpakken).

Voorbeeld: Een tekening, genaamd BLOEM.PIC, moet worden ingepakt. Het commando wordt dan:

A>PMARC BLOEM A:BLOEM.PIC

Het programma maakt dan op de A:-drive de file BLOEM.PMA aan. Met het commando DIR is het verschil in bestandsomvang duidelijk zichtbaar. Het bestand BLOEM.PMA is kleiner dan het bestand BLOEM.PIC geworden.

Door gebruik te maken van wildcards is het mogelijk in één keer een diskette vol met plaatjes in te pakken. Dit gebeurt op de volgende manier: Een diskette met 12 plaatjes moet worden ingepakt. De diskette is nu erg vol en het te komen ingepakte bestand kan er niet bij. Stop de disk met plaatjes in drive B: en geef het volgende commando:

A>PMARC PLAATJES B:*.PIC (spatie tussen PLAATJES en B)

waarbij in drive A: een lege diskette met de 3 voorgenoemde programma's (MSXDOS.SYS, COMMAND.COM en PMARC.COM) en in drive B: de diskette met de plaatjes. Gebruik alleen hoofdletters.

Alle voorgenoemde methoden werken. Indien U desondanks nog problemen hebt met het in- of uitpakken, schroom dan niet maar neem contact met mij op (zie telefoonnummer in het colofon).

P. Brugman

(NvdR: Test de met PMARC aangemaakte bestanden altijd uit voordat deze verder wordt verspreid of iets dergelijks. Door een fout in PMARC wil dit nog wel eens mis gaan. Dit geldt voor zowel de in te pakken bestanden als de bestanden welke door PMARC zijn aangemaakt:

A>PMEXT PLAATJES *.*/C

waarbij de "/C" staat voor "Check integrity".)

SPELTIPS

<u>PSYCHO WORLD:</u> Met F4 kun je van mode veranderen. Er zijn 5 modi welke je met deze toets kunt kiezen:

Kleur Mode Wat kun je ermee doen?

Paars Normal Niets bijzonders

Blauw Maxup

Rood Power [B] geeft meer kracht

Roze Extra Met F5 wordt de Talk-mode gestart

Bij het oppakken van een [B] zal met de toetsen 1 t/m 9 die kracht worden toegevoegd of aangevuld. Met toets 0 zullen H.P. en ESP tot het maximum worden aangevuld.

Je kunt met de monsters praten (in de Talk-mode) door op F5 te drukken als je ze aanraakt (er gaat wel leven vanaf). Je kunt ook gewoon een paar keer tegen ze opbotsen en willen ze ook wel hun verhaaltje kwijt.

TETRIS II - SPECIAL EDITION: Het password is CASE sensitive! Dit wil zeggen dat er onderscheid is tussen hoofdletters en kleine letters:

Level	Password	Level	Password
1	Fatica	16	WARale
2	Sfondo	17	Maison
3	Figura	18	IKKOKU
4	Torero	19	WLAMUW
5	Trilly	20	Ranma2
6	ICMNo1	21	tomato
7	Majong	22	verona
8	MSXmsx	23	gattos
9	T2SEok	24	Tilbur
10	ComeOn	25	Bloody
11	Angels	26	againn
12	TURBOR	27	angelo
13	ghosts	28	Mammaa
14	Castle	29	CHIESA
15	BATMAN	30	ENDing

Ook heeft het spel een klein bugje... Na level 29 te hebben uitgespeeld, wordt om disk 3 gevraagd. Deze disk zit momenteel in de drive. In dit geval moet disk 2 worden geplaatst. Dan pas zal de eind-demo worden geladen. Overigens is level 30 de eind-demo.

FIRE HAWK, THEXDER 2: "Options" (blauw met kleine witte
letter):

```
Flasher (F) - Alle vijanden op scherm vernietigen (5)
```

Stopper (S) - Alle vijanden voor 20 seconden stilzetten (5)

E. Tank (T) - Energy aanvullen tot maximum

BCM (E) - Alle vijanden schieten 20, seconden niet (5)

Bomb (B) - Bom over de vloer gooien (10)

Dart. M (D) - Missile afschieten vanuit je dart (8)

Zodra je een option pakt, krijg je een dart (soort van klein vliegtuigje dat achter je aan vliegt). Hierin worden al je options opgeslagen. Heb je geen options meer, dan ben je de dart ook kwijt.

"Adders" (gekleurd blok met grote witte letter):

E = Maximum energy ophogen met 10

M = 30 missiles

Monster van veld 8: 490 energy-max., ECM, Energy-tank nodig. Aan het begin een ECM gebruiken en naar rechts lopen. Vanaf hier kun je het monster snel en doeltreffend naar de andere wereld helpen door er met je laser op te schieten en te springen...

Veld 9 is een doolhof. In de zeer grote ruimte komen twee opeenvolgende monsters. Het eerste is niet moeilijk, maar het tweede monster dient vanuit de rechterzijde van het scherm voorzien te worden van je laser. De Energy-tank welke je in het vorige veld hebt gepakt kan hier goed van pas komen.

Als beide uit de weg zijn geruimd, kun je genieten van de prachtige einddemo.

PENGUIN ADVENTURE: Er zit naast NORIKO nog een password in welke op dezelfde plaats kan worden ingetoetst. Deze is KAZUMI en doet hetzelfde als NORIKO, met het enige verschil dat je niet alleen al je visjes kwijtraakt, maar ook al je items. Konami dacht dus dat als er toch een password gevonden moest worden, dat het KAZUMI moest zijn. Het pakte (jammer voor hun) net even anders uit.

Albert Beevendorp en Roald Sas

INPAKKEN ONDER MSX-DOS 2

Elders in dit clubblad is een artikel te vinden over het inpakken van bestanden, waarbij dit alles met MSX-DOS 1 gebeurt. Onder MSX-DOS 2 is het maken van een lege diskette met de benodigde bestanden en het verplicht intypen van de commando's in hoofdletters niet nodig.

Met PMARC zijn wat meer dingen mogelijk dan alleen maar het inpakken van bestanden. Dit programma kan met behulp van een ander programma een ingepakt bestand maken welke zichzelf uitpakt. Het daarvoor gebruikte programma heet PMSFX2.COM.

Ook kan PMARC met behulp van weer een ander programma een bestand maken waarin een DOS-programma staat welke weer uit. gepakt en opgestart kan worden. Het daarvoor gebruikte programma heet PMEXE2.COM.

Hieronder is een gedeelte van mijn directory-boom zichtbaar:

A:\
PACKERS

In de directory "A:\" staan onder andere de volgende programma's:

- MSXDOS2.SYS
- COMMAND2.COM
- AUTOEXEC.BAT

In de directory "PACKERS" staan onder andere de volgende programma's:

- PMARC.COM (of PMARC2.COM, hetzelfde programma)
- PMEXT.COM
- PMSFX2.COM
- PMEXE2.SFX

De inhoud van het bestand "AUTOEXEC.BAT" ziet er voor een gedeelte als volgt uit:

RAMDISK 2048 /D
PATH %1\DOS2; %1\PACKERS; %1\UTILS
SET UPPER ON

SET EXPAND %1\PACKERS

Nu is de omvang van de RAM-disk hier wat overdreven, echter het gaat om het idee van het inpakken. PMARC kan nu zowel met hoofd- als met kleine letters worden gebruikt. Voor meer informatie omtrent wat wat doet verwijs ik naar het HELP-commando en de handleinding van MSX-DOS 2.

Voor het inpakken van bestanden is het volgende genoeg (om het voorbeeld van Paul, zie elders in dit clubblad, maar even aan te houden):

A>H:

H>PMARC BLOEM B:BLOEM.PMA

PMARC wordt nu (via PATH) in A:\PACKERS gevonden). Het environment item "EXPAND" is er met een reden bijgezet.

Zoals de programma's PMSFX2.COM en PMEXE2.COM verder worden gebruikt, worden deze niet als programma's gezien maar als bestanden. Een mooi voorbeeld is het inpakken van de gehele PMA-serie:

H>PMARC PMARCEXT.COM=PMSFX2.COM B:PM*.*

Indien de diskette met alle PMA-programma's in drive B: zit. Het opstarten van het programma "PMARCEXT.COM" resulteert in het uitpakken van zichzelf. Dus PMARCEXT.COM is een PMA-bestand dat zichzelf uitpakt doordat gebruik is gemaakt van het programma "PMSFX2.COM".

Dit programma kan overigens ook weer met PMEXT worden uitgepakt. Ook mag het programma niet groter zijn dan het TPA-geheugen. Dit geheugen is ongeveer 52 kB groot.

Een (voor mij minder nuttige) methode om een ingepakt programma weer automatisch op te starten met behulp van PMARC wordt als voorbeeld genomen om het programma DISKVIEW in te pakken:

H>PMARC DV.COM=PMEXE2.COM DISKVIEW.COM

Indien DISKVIEW op de RAM-disk aanwezig is. Een groot nadeel is, dat het bestand (hier DV.COM) slechts één ingepakt programma (hier DISKVIEW.COM) mag bevatten.

Het is verstandiger het programma "POPCOM.COM" van dezelfde maker te gebruiken. Deze werkt beter dan de combinatie PMARC en PMEXE2.COM, echter voor de volledigheid is deze eveneens in dit artikel opgenomen.

Naast het in- en uitpakken van .PMA-bestanden, is het mogelijk deze .PMA-bestanden te manipuleren. Echter bij gebrek aan informatie, wordt dit manipuleren verplaatst naar een volgend clubblad.

Albert Beevendorp

MUZIEKDEMO'S IN SPELLEN

Aleste 1	 S, T en spatiebalk tegelijk indrukken tijdens de demo.
Aleste 2	- [SELECT] tijdens het opstarten van één
Aleste Special	van de speldiskettes Tijdens het intro-scherm op de cursor-
Hydefos	toetsen drukken B, G en M tijdens het opstarten van het
Tetris MSX-2	<pre>spel ingedrukt houden Met de spatiebalk of [ESC] opstarten tot</pre>
Psycho World	het introscherm B, G en M tijdens het opstarten van het
-	spel ingedrukt houden.
Feedback	- S, T en spatiebalk tegelijk indrukken tijdens de demo.
Xak	- Druk tijdens het spel op [F4] en kies 'BGM'.
Fray	- Druk tijdens het spel op [SHIFT] en kies 1-na-laatste optie.
Tower of Gazzel	- Druk tijdens het spel op [F5].
King's Valley 2	- In veld 7 linksboven in het startveld
3	springen. Er zal een kleine pyramide
	verschijnen welke na enige tijd automa-
	tisch verandert in een doorgang na het
	(nogmaals) passeren ervan. Vervolgens
	er voor gaan staan en naar beneden gaan.
Solid Snake	- Selecteer de sigaretten en stel de radio
	in op frequentie 140.07 en elke keer dat
	je de radio activeert of opnieuw deze
	frequentie kiest, zal een ander muziekje
Pantoem Caldian S	hoorbaar zijn.
Angiant Va II	- Druk tijdens het titelbeeld op [F5].
Anciënt Ys II Andorogynus	- Start disk 2 op met [F3] ingedrukt.
Andorogynus	- Druk aan het het eind van de demo op [F5].
Fire Hawk	- Kies de opties 'SYSTEM' en 'MUSIC'. Druk
	als de muziek van een mission speelt op
	[SELECT] voor eindmonster-muziek.
Rune Master II	- Bij het titelbeeld [F1] en [F2] tegelijk
Dune Magter III	indrukken.
Rune Master III Haradius	Start disk 2 op met S ingedrukt.Druk tijdens het titelbeeld op [SELECT].
Starship R.v.	- Druk tijdens de demo op [F5].
Brisk	- Druk tijdens het spelen op [ESC] en kies
	optie 4 (of op 3 als je geen velden meer
	kunt overslaan.
Leprechaun	- Druk tijdens het spelen op [ESC] en kies
_	optie 3.
XZR II	- Druk tijdens de demo op F5. Met de spa-
	tiebalk kan er tussen 23 muziekstukken
	gekozen worden.

Albert Beevendorp

WW 188	Dinsdag	
W6075	Woensdag	Z ▼×
128 128 128 138 138 138 138 138 138 138 138 138 13	Donderdag	
W7075	Vrijdag	
30 30 30 30 30 30 30	Vrijdag	SE.
W250W	Vrijdag	NR.
₩ 7 420	Kletsdag	

Het meeste werk moet vrijdags klaar zijn. Haastwerk moet altijd gisteren klaar zijn. Met deze kalender kan het werk begonnen worden op de 7e en op de 3e klaar zijn. is een speciale kalender voor haastwerk.

Er zijn zes nieuwe dagen toegevoegd aan iedere maand voor 'voor het einde van de maand' paniek werk. Dus zijn er drie vrijdagen in iedere week.

Er is geen 'eerste van de maand', om te voorkomen dat paniekwerk van de vorige maand te laat wordt afgeleverd.

Ben nieuwe dag, kletsdag, Maandagochtend-katers zijn vervallen, evenzo de niet produktieve zaterdagen en zondagen. is ingevoerd om de rest van de week

vrij te houden voor ononderbroken gejaag. Er is geen vrijdag de dertiende.

(Met dank aan: Bard Pancras, Alkmaar)

DE HARD-DISK IN PRAKTIJK

In dit artikel zal ik het begrip 'Hard-Disk op een MSX' uiteen zetten, vanuit mijn eigen ervaringen, samen met wat tips.

Om een Hard-Disk op een MSX aan te sluiten heb je een interface (een soort tussenschakeling) nodig, omdat een MSX normaal gesproken geen Hard-Disk kan aansturen. De meest gebruikte interface hiervoor is de zogenaamde SCSI-interface (spreek uit: skoezie). Overigens bestaat er sinds kort tevens een IDB-interface. De meest gebruikte Hard Disks zijn volgens het IDB-principe gemaakt. Zelf heb ik een 200 megabyte grote Hard Disk via een SCSI-interface op mijn MSX aangesloten.

De voordelen van een Hard-Disk zijn:

- De capaciteit, er kan net zoveel als op een Hard-Disk, als op ruim 280 diskettes.
- De snelheid, een Hard-Disk is minstens twee keer tot ruim 28 keer zo snel als een diskette (afhankelijk van de gebruikte apparatuur).

(De afkorting HDD zal voor Hard Disk-Drive staan.)
Het enige grote nadeel zit in de capaciteit van de HDD, als
er iets grondig mis gaat een zogenaamde 'crash' dan is een
heleboel informatie onleesbaar geworden. Hier wordt later
nog op terug gekomen, omdat dit gevaar beperkt kan worden.

Het maakt niet uit wat voor HDD gebruikt wordt, zolang het maar een SCSI Hard-Disk is. (NvdR: als het om een SCSI-interface gaat.) Wel is het verstandig om GEEN oude HDD van 20 of 40 MB (NvdR: afkorting voor megabyte) te kopen (deze zit bijvoorbeeld in een oude XT PC), omdat deze geen Auto Park hebben. Auto Park houdt in dat als een HDD uitgezet wordt, deze eerst automatisch al zijn leesen schrijfkoppen naar een veilige plaats zet ('parkeert'), zodat de data niet verminkt wordt door schokken tegen de drive.

Nu kan een MSX echter geen drives groter dan 32 MB aansturen. Dit probleem valt op te lossen door de HDD te verdelen over verschillende drives. Zo kan een HDD van 128 MB verdeeld worden over 4 drives van elk 32 MB. Is een HDD op een PC meestal C: en soms ook nog D:, op een MSX begint de HDD altijd met A:. Met een 128 MB grote HDD is de HDD dus drive A:, B:, C:, D: en de floppy-drive B: (en F:).

Om goed met een HDD te werken heb je MSX-DOS 2 nodig, dit omdat MSX-DOS 1 onder andere geen sub-directories kan aansturen en MSX-DOS 2 dit wel kan. Verder is het belangrijk om minstens 1 of 2 keer per jaar de HDD (deels) te backuppen, zodat deze na een crash niet veel gegevens verliest. Bij normaal gebruik zal een (redelijk nieuwe) HDD nooit crashen, al moet er wel worden uitgekeken met formatteer-programma's en gecopieerde spelen.

Ik bezit nu ongeveer een jaar een HDD en gebruik hem zeer intensief, onder andere om disk-utilities te programmeren,

wat vragen om problemen is. Gelukkig is deze is nog nooit gecrashed. Ook is het belangrijk om regelmatig (zeg 3 tot 4 keer per jaar) het programma IMPROVE te gebruiken. Dit programma doet hetzelfde, zij het met minder uigebreide mogelijkheden, als SPEEDISK, DEFRAG of COMPRESS op de PC.

Deze programma's kunnen directories vooraan in de lijst (al dan niet gesorteerd) zetten gevolgd door de bestandsnamen (al dan niet gesorteerd). Daarna worden de stukjes van de bestanden op de in de directory staande volgorde achter elkaar op de HDD verplaatst. Dit heeft tot gevolg dat de HDD betrouwbaarder (minder crash-gevoelig) en een beetje sneller wordt.

Enige disipline wordt er van de gebruiker wel vereist. Men moet de HDD duidelijk en consequent verdelen, anders weet je nooit waar iets staat. Probeer voor de grap (NvdR: VOOR DE GRAP?) maar eens één programma terug te vinden op de HDD van iemand anders.

De HDD bevalt mij zeer goed. Ik heb er ontzettend veel op staan: utilities, muziek, demo's, tekeningen en ongeveer 30 MB aan spellen. Hier moet ik bij zeggen dat bijna alle nieuwe software ook Hard Disks ondersteund, bijvoorbeeld Pumpkin Adventure III en Match Maniac (NvdR: Unknown Reality). Ook is het praktischer om één HDD mee te nemen dan vier diskettebakken.

Jaap	ма	rĸ																				
			 	 .	 	 	 	_	 	 	 	_	 - -	 	 	 _	 	_	 	 	 	

ADRESSEN OPZOEKEN

Toen Albert mij belde of ik een stukje voor het clubblad wilde schrijven had ik geen enkel idee wat ik zou moeten schrijven. Toch zei ik dat het wel in orde zou komen en dat ik het wel op zou sturen.

Ik bedacht dat ik zelf een heel simpel programmaatje in Basic had geschreven. Het is een programmaatje waarmee je heel handig adressen op kunt zoeken.

Ik heb in het programma alle adressen voor het clubblad aangepast. Er staan nu nog maar twee adressen in. Je kunt zelf heel makkelijk de lijst verder aanvullen.

Je tikt de listings over en het enige wat je hoeft te doen om meer adressen op te kunnen vragen, is de lijst in het programma MENU1.BAS aan te vullen.

In regel 30 kun je op de open plaatsen zelf namen invullen. De bijbehorende adressen kun je op de regels 90 en 100 invullen. Als je meer adressen wilt invullen dan er plaatsen zijn, kun je in regel 30 de namen bijvoegen en na regel 100 op nieuwe regels de adressen invullen.

Hoe je nieuwe adressen in moeten vullen is te zien in de vorige regels. Je neemt ze gewoon over en vult alleen nieuwe gegevens in.

Door het programma op te starten om een adres te zoeken, hoef je alleen de diskette in de drive te stoppen en de computer aan te zetten. Het programma gaat dan vanzelf draaien.

Ik hoop dat jullie er iets aan hebben. Het is vooral leuk voor mensen welke net als ik beginnen met programmeren.

(NvdR: Net voor de listings wilde ik even duidelijk maken dat de PD-bak van Paul Brugman een adressen programma heeft welke meer kan dan het programma van Ditta. Dit 'just for the record'.)

De AUTOEXEC.BAS:

- 10 ' Dit adressenprogramma is gemaakt door Ditta Visscher
- 20 IF STRIG (0) THEN VDP(10) = VDP(10) AND 253
- 30 POKE -1, (NOT (PEEK (-1)) AND 240) *17/16
- 40 POKE &HFBB0,1: POKE &HFBB1,0
- 50 KEY 1, "RUN"+CHR\$ (34)+"MENU.BAS"+CHR\$ (13)
- 60 KEY 3, "FILES"+CHR\$(13): RUN "adres.bas"

(NvdR: Deze AUTOEXEC.BAS komt mij wel HEEL bekend voor)

Het programma ADRES1.BAS:

- 10 CLS: WIDTH 40
- 20 PRINT "Dit zijn alle namen uit uw adressenlijst"
- 30 PRINT:PRINT:PRINT "1- Jaap Mark":PRINT "2- MSX-Club West-Friesland":PRINT "3- ":PRINT "4- ":

PRINT "5- "

- 40 PRINT "Tik het nummer van degene van wie u het adres wilt hebben in"
- 50 LINE INPUT A\$
- 60 'POKE &HFBBO,1:A\$=INKEY\$:IF A\$="" THEN LIST.
- 70 IFA\$="1"THEN PRINT"Jaap Mark": PRINT"Dvorakhof 59": PRINT
- "1628 SZ Hoorn": PRINT" "
- 80 IFA\$="2"THEN PRINT"MSX-Club West-Friesland": PRINT"Rondee
- lstraat 25": PRINT"1628 KH Hoorn": PRINT"0229-270618"
- 90 IFA\$="3"THEN PRINT" ": PRINT"
- : PRINT" ": PRINT"
- 100 IFA\$="4"THEN PRINT" ": PRINT"
- ": PRINT" ": PRINT" "
- 110 PRINT"Kies voor een nieuw adres een r"
- 120 LINE INPUT A\$
- 130 IF A\$="r" THEN RUN: "menul.bas

Groetjes, Ditta

Zaterdag 12 april 1997 van 10.00 tot 17.00 uur

BREMHORSTHAL

Oude Goirleseweg 167

Toegangsprijs Hfl. 7,50 p.p.

Voor info: Tel. 013-4560668 of 013-4681421

SPELTIPS

<u>PUMPKIN ADVENTURE 3:</u> Iedereen die muurvast zit in het Katana Labyrinth zal met de oplossing zeer tevreden zijn. Bij de oplossing is alles gezien als een uitgang. Vanaf het begin:

Naar links, naar beneden, naar links en meteen naar rechts. Hier is een kistje. Ga links, omlaag, omlaag, omlaag, omlaag, omlaag, omlaag, links, omlaag, links en dan omhoog naar het monster.

Magics zijn leuke dingen. Hieronder een lijstje met welke magics wat doen (en of een member en/of een monster deze gebruikt):

Member	Monster		Actie
Death Spell Group Heal Restore Arm Repeat	- Death Spell - - Heal - Weapon Repeat	- - -	Vernietig geselecteerde vijand HP opvoeren van alle members HP opvoeren van één man/beest Één aanvaller vs alle vijanden
Reverse	- Reverse		Aanvalskracht als HP erbij
Freeze	- Benumb		Uitschakelen member/beest Uitschakelen aanvullen HP
Heal-Block	- Heal-Block		
Uncurse	-		Alle members ontvloeken
Teleport	-		Verplaats members
Vorpalblade	-		Opvoeren strength
Zapparmor	-		Opvoeren defence
Dispell	- Dispell		Spell(s) opheffen
Mind Pox	-		Monster ziet niets meer
	- Item Block		Uitschakelen gebruik items
	- Magic Block		Uitschakelen gebruik magic
Curare	- Poison	-	Vergiftig een member/beest

Restore en Group Heal kunnen in verschillende stappen worden gekocht. Hoe hoger de stap, hoe meer HP aangevuld wordt. Dispells zijn er voor Benumb (B), Heal-Block (H), Item-Block (I), Magic-Block (M), Poison (P) en All (maar die had beter Any genoemd kunnen worden).

Arm Repeat (of Weapon Repeat) laat één member (of monster) tegen de hele groep van monsters (of members), aanvallen. Monsters kennen alleen een Dispell voor een Heal-Block. Bij monsters is geen Magic-Block mogelijk. Met een Magic-Drainer is het mogelijk een monster helemaal van zijn magic te ontdoen.

BUG IN PUMPKIN ADVENTURE 3

Als je in sectie 11 voor de deur van het kunstmatige brein staat zonder dat je in het research-lab bent geweest, dan kun je na het lezen van de tekst (zodra je tegen de deur aanloopt) geen kant meer op. Je kunt echter nog wel naar rechts (je gaat dan de muur in) en als je naar links gaat, blijk je achter die deur te staan (een stuk overgeslagen).

Albert Beevendorp en Roald Sas

TETRIS II - SPECIAL EDITION

Zandvoort 1995. De introductie van een nog onaf spel voor MSX-2+ met MSX-DOS 2 of MSX-turboR van een groepje Italianen. Het spel was op dat moment al zeer mooi afgewerkt. De zoveelste (ik hoop nu wel zo onderhand de laatste) Tetris variant welke een waardig opvolger moest zijn voor Tetris.

Ik heb het spel destijds in Zandvoort al even gespeeld en toen bleek dat het spel nog niet klaar was. Niemand wil een onaf spel en het bleef toen bij het spelen...

Tilburg 1996. Het spel bleek klaar te zijn. Ik was helemaal vergeten dat het spel bestond en toen ik zo met de gedachte van "Shit! Dat is waar ook!" tegen de stand aanliep, moest ik nog even wachten tot de kopiëen klaar waren... Tot ik op een gegeven moment daadwerkelijk het spel in verpakking en al in mijn nog net niet overvolle tas kon stoppen.

In de doos bevonden zich de volgende objecten:

- Drie diskettes met het spel,
- de handleiding,
- een volledig gelijmde joystick-connector.

Van dat laatste schrok ik even, want op het eerste gezicht zou deze er wel eens volgens een zwerfmethode bij zijn gekomen. Het spel opstarten zonder die connector ging ook al niet.

Het werd toen maar eens tijd om de handleiding erbij te pakken. De connector bleek een hardware-sleutel te zijn, een zeer originele manier van beveiligen. Op die manier kan het spel gewoon worden gekopiëerd op de harde schijf en zonder die sleutel wil het spel niet opstarten.

De muziek is subliem en kan of op MSX-AUDIO of op MSX-MUSIC worden beluisterd. In de handleiding staat dat het in stereo mogelijk zou moeten zijn, maar het is bij mij nog niet gelukt.

De muziek begint al bij de demo (of bij het intro-scherm, als er op een toets gedrukt mocht zijn voordat de demo geladen werd). Na in het menu voor het aantal spelers te hebben gekozen, kon het speelscherm ingeladen worden en was het zorgen dat we niet kwijlden van de bloedmooie graphics. De term 'bloed' past hier perfect bij, want in het eerste level worden we geconfronteerd met een nakomeling van Dracula.

Aan deze graphics is heel goed te zien, dat het spel alleen voor MSX-2+ of MSX-turboR is, omdat gebruik wordt gemaakt van SCREEN 11, waardoor zowel digi's als palettes mogelijk blijven.

Het spel bevat een 1-speler en een 2-speler mode. De 1-speler mode is het gewone Tetris. In beide modi is op de achtergrond het één en ander aan digi's te zien.

Jammer dat de achtergrond niet kan worden uitgeschakeld, want het kan moeilijk zijn om te zien waar de (overgebleven) steentjes liggen, omdat deze dan nagenoeg dezelfde kleur als de achtergrond hebben. Mede daardoor heb ik bijna anderhalve dag over level 28 gedaan. Let wel... Op 'Human'-niveau!

De 2-speler mode geeft beide spelers (met toetsenbord) de keuze als een van de karakterspelers tegen de ander te Tetrissen. Waar deze lui in de 1-speler mode de rechterhelft vullen, dan worden ze in de 2-speler mode actief. Per karakter zijn 3 krachten mogelijk welke op de tegenstander uitgeoefend kunnen worden. Per kracht zijn er drie verschillende tijdsduren welke machten heten.

Tijdens het spelen kunnen deze machten en krachten worden verzameld op het moment dat deze in een volle lijn van het scherm wordt gehaald. Hierdoor komen ze boven in het scherm en kunnen ze tegen de andere speler worden gebruikt. De 3 krachten worden onder in het scherm benoemd, zodat bekend is welke kracht er op dat moment gebruikt kan worden.

Deze krachten kunnen van alles zijn, van het op verschillende manieren onmogelijk maken het vallende blokje te besturen tot het verwijderen van een aantal te maken lijnen van diegene die deze kracht bezit. Of het abrupt verwisselen van de spelschermen, was de eerste speler links, dan speelt deze nu op het rechterscherm en de tweede op het linkerscherm.

Tetris II Special Edition kan in een directory op de harddisk worden geïnstalleerd. De hardware-key wordt toch alleen bij het spel geleverd en dient voor het opstarten van het spel in de joystick-poort aanwezig te zijn, dus illegaal kopiëren zal niet zo snel gedaan kunnen worden.

Als programmeur zijnde wilde ik weten hoe er getest wordt op de hardware-key, maar ik heb het nog steeds niet gevonden. Het geheel is dus knap beveiligd. Geen disk-beveiliging, maar een joystick-plug die bij het spel wordt geleverd. Petje af!

Er kleeft één nadeeltje aan, namelijk de etiketten. Ze zitten in het midden met een beetje lijm vast en alles er omheen bevat geen lijm. Niet netjes gedaan, ondanks dat de etiketten zelf netjes geplastificeerd zijn. Ondanks het ene kleine nadeeltje een absolute aanrader, mits je aan de systeem-eisen voldoet.

Albert Beevendorp

OPHEFFING MSX-CLUB DEN HELDER

Op de algemene ledenvergadering, begin september, bleek dat het leden-aantal was teruggelopen tot minimale proporties. Er zouden na de vergadering slechts vier leden overblijven. Daaropvolgend is de club opgeheven en verkeert dus nu in liquidatie.

Bron: L.J. Gieles

RENAULT TOP OCCASION

Renault Espace RT 2.1 Turbo Diesel	1993
Renault Safrane RN 2.2i 11	-1992-1993
Renault 19	1989-1994
Renault 19 Diesel	1991-1993
Renault 21	1990-1993
Renault 25	1986-1990
Renault Clio	1992-1994
Renault 9 en 11	1987-1988

DIVERSE ANDERE MERKEN o.a.:

Cltroen XM 2.0	1994
Citroen AX 1.1 First 11-	1992
Ford Scorpio GL 2.0	1990
Flat Panda 1000 CL	1989
Volvo 340 diesel	1989
Peugeot 309 Profil 1.4 GL, 5-drs	1989
Opel Corsa 1.4 HB	

DIVERSE AUTOMATEN:

			1992
Renault 19	GTS	Chamade aut	1991

DEMO'S:

Renault Clio Mexx 1.2 3-drs	1996
Renault Megane Coupé RN 1.6 E	1996
Renault Laguna Break RN 1.809	1995

RENAULT Off. Renault-dealer KORNALIJNSLIJPER b.v.

Westerstraat 36-40 ENKHUIZEN - 0228-312632

Bij aanschaf van een OCCASION met garantie, op vertoon van dit clubblad, gratis sunroof of trekhaak.

OP DE SCHAPPEN...

MSX-2 software:

Diskettes (per 10 stuks)Cartridge-slot geleider

- Koelplaat Philips NMS 8255 en NMS 8280

```
- Zeeslag (2 * 1DD, inclusief kabel)
                                                       f 30,--
                                                       f 25,--
f 30,--
f 25,--
- Zeeslag (2 * 1DD)
- Veldslag (2 * 1DD, inclusief kabel)
- Veldslag (2 * 1DD)
                                                       f 40,--
- Blokslag (2 * 1DD, inclusief 2 kabels)
- Blokslag (2 * 1DD, inclusief kabel)
                                                          35,--
- Blokslag (2 * 1DD)
- Zeeslag, Veldslag, Blokslag (incl. 2 kabels)
                                                          27,50
                                                       f 75,--
- Four on a row (2 * 1DD, inclusief kabel)
                                                       f 27,50
                                                       f 22,50
- Four on a row (2 * 1DD)
                                                          12,50
- C-Tools (1 * 2DD)
- Eggbert (1 * 2DD)
                                                       f 20,--
f 50,--
f 10,--
- FAC Soundtracker Pro
- Namaak disk #1 (1 * 2DD)
- Namaak disk #1 (2 * 1DD)
                                                         12,50
* FAC Demo-disks
                                                  Public Domain
* FAC Music- en Sample-disks
                                                  Public Domain
* FAC MIDI-File Controller
                                                  Public Domain
* Famous Hits For Synth-Saurus #1 t/m 4
                                                 Public Domain
* Megamania / Psychadelia / House-mare
                                                Public Domain
                                                 Public Domain
* Impact Demo-disks
* Impact Musix- en House-disks
                                                 Public Domain
* Airborne Music-disks
                                                  Public Domain
* Quinch
                                                  Public Domain
* Super Index
                                                 Public Domain
<u>Hardware:</u>
- Turbo 7 MHz print incl. inbouwschema
                                                       f 65,--
- Luxe schakelaar met LED voor o.a. Turbo 7 MHz
                                                       f 10,--
- Super-VHS aansluiting + kleuraanpassing Philips
                                                       f 60,--
                    NMS 8280 incl. inbouwschema
                                                       f 125,--
- Dubbelzijdige diskdrive voor inbouw
                                                      f 75,--
- Dubbelzijdige diskdrive voor Philips NMS 8245
- Externe dubbelzijdige B-drive (in behuizing,
                            met voeding en kabel)
                                                       f 225,--
                                                      f 25,--
f 25,--
f 25,--
f 25,--
f 25,--
f 60,--
- Gewijzigde ROM voor Philips Music Module
- Snelle diskrom voor Sony HB-F700
- Snelle diskrom voor Philips NMS 8250/55/80
- Systeemrom voor dubbelzijdig gebruik (8235/20)
- Geheugen zoek-ROM (alleen Philips)
- MSX-DOS 2.22 (incl. software)
                                                    UITVERKOCHT
- FAC MIDI-Interface
- Simpl incl. 2 demodisks
                                                      f 32,50
- Scanner-interface (incl. software)
                                                       f 125,--
```

f 7,50

f 10,--

10,--

Clubbladen:

Beperkte voorraad, dus OP=OP:

```
- MT-Telcom modem (incl. software) f 20,--
- MT-Telcom II modem (incl. software) UITVERKOCHT
- Philips modem (incl. software) f 50,--
```

Kabels:

```
- 34-aderige kabel voor diskdrive (kort)
- 34-aderige kabel voor diskdrive (normaal)
                                                             f 10,--
f 15,--
                                                             f 20,--
- 34-aderige kabel voor diskdrive (lang)
- Scart-kabel (1,5 m, Philips/Sony 900)
                                                             f 25,--
- Scart-kabel (3,0 m)
- Scart-kabel (5,0 m)
                                                             f 35,--
                                                             f
                                                                 50, --
- RGB-Scart-kabel (Sony 700/Turbo-R)
                                                                 25, --
                                                             f 35,--
- Scart --> 8833-2 monitor (Philips/Sony 900)
                                                             f 35,--
- 8-pol. DIN --> 8833-2 monitor (Sony 700/Turbo-R)
- Scart --> 1084 monitor (Philips/Sony 900)
                                                             f 35,--
- 8-pol. DIN --> 1084 monitor (Sony 700/Turbo-R)
- Printer-kabel (1,5 m)
- Printer-kabel (3,0 m)
                                                             f
                                                                 35, --
                                                                 25, --
                                                             f 40,--
- Printer-kabel (5,0 m)
                                                             f 60,--
- Printer-verlengkabel (1,5 m)
                                                             f 35,--
                                                             f 45,--
- Printer-verlengkabel (3,0 m)
- Data-recorder-kabel
                                                             f
                                                                10, --
                                                               15,--
- A/V-kabel Philips (kleur)
                                                             f 15,--
- A/V-kabel Philips (zwart/wit)
- A/V-kabel Sony
                                                             f 15,--
                                                                 5,--
- Tulp - tulp (coax)
- 2 * tulp --> 2 * tulp (male of female)
- 2 * tulp --> 2 * tulp + doorverbinder
                                                             f 10,--
                                                             f
                                                                 12,50
                                                             f 10,--
- 1 * tulp --> 2 * tulp (male of female)
- 5-pol. DIN --> 5-pol. DIN (MIDI)
                                                             f 10,--
- 6-pol. DIN --> 6-pol. DIN
                                                             f 10,--
- Jack - 2 * tulp
                                                                 10,--
                                                             f
- Coax-kabel
                                                                 5,--
                                                             f
                                                             f 10,--
- Coax-kabel --> tulp
                                                             f 35,--
- Scart-verdeeldoos
- Sony HB-G900 RGB --> CVBS-converter
                                                             f 40,--
- S-VHS kabel
                                                             f 12,50
```

Prijzen exclusief porto- en rembourskosten. Prijswijzigingen onder voorbehoud.

Te koop aangeboden t.e.a.b.: Sony HBD-50 enkelzijdige disk-drive. Tel.: 072 5332094.

Te koop: Philips NMS 1431 MSX-printer, compleet met kabel en tracktorfeed. Tel.: 023 5845129.

Te koop: Sanyo MPC-100 MSX-1 computer, Philips NMS 1510 datarecorder, Sony HBD-50 diskdrive met interface, Philips VW 0020 printer met reserve linten, Philips BM 7502 groenbeeldmonitor, 2 joysticks. Compleet met kabels, boeken, cassettes en diskettes. Tel.: 023 5358162.

Te Koop: Philips NMS 8280 inclusief muis, nieuwe A-drive en S-VHS aansluiting. Evt. met muziek-module en teken-tableau. Tel.: 0229 210003.

Te koop: Sony HB-F700P, Turbo 7 MHz, externe B-drive, Star NL-10 printer en 2 joysticks, f 350,--. Tel.: 0229 218829.

Te koop: Goldstar MSX-1 computer, Sony data-recorder, div. boeken en twee joysticks. Tel.: 0299 644826.

Te koop aangeboden: Sony HB-F700P met snelle diskrom en Turbo 7 MHz. Tevens te koop: Philips monitor CM 8833, FM-PAC, 2 joysticks, muis, 30 magazines en boeken. Tel.: 0228 591297.

Te koop: Sony HB-F700P, 1024kB, Turbo 7 MHz, snelle diskrom, MSX-DOS 2 en nieuwe diskdrive. f 350,--. Tel.: 0229 270618.

Te koop: Philips NMS 1421 printer, f 50,--. Tevens Philips NMS 1431 printer, f 75,--. Tel.: 040 2433159.

Gezocht: MSX-2 Philips NMS 8280, tel.: 072 5341045.

Dringend gezocht: Philips Music Module evt. met 256 kB sample-RAM. Tel.: 0229 242901.

Te koop: Philips kleuren-monitor CM 8510, alleen tulp-aan-sluiting, in perfecte staat, f 100,--. Tel.: 0229 270618.

Te koop: Philips VS 0080 kleuren-monitor, f 200,--. Tel.: 040 2433159

LET OPTITITE EERSTVOLGENDE CLUBDAG OP 11 JANUARI 1997